No. 1961. Zaterdag 1 October 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Brionplein Overzijde.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Salarisregeling.

Een bittere teleurstelling gaat de komst van den nieuwen Gouverneur vooraf.

Van het Ministerie werd telegrafisch bericht ontvangen, dat aan de nieuwe salarisregeling slechts dan terugwerkende kracht kan verleend worden tot 1 Januari 1921, als de Koloniale Raad volkomen instaat voor de helft der daardoor verhoogde onkosten, ook van het loopende jaar, te dekken door nieuwe belastingen.

De Koloniale Raad had al reeds een zwaar hoofd in de salarisverhooging in het algemeen, en zal dus zeker niet bizonder zijn voor een regeling onder dergelijke verzwarende voorwaarde.

Derhalve zal ook de nieuwe Gouverneur ons geen nieuwe en betere salarisregeling medebrengen ingaande op 1 Januari van het loopende jaar.

Dat valt ons allen bitter tegen.

Onverbeterlijk optimist, wagen we het echter dit ernstig geval toch niet hopeloos te noemen.

Weten we dan een uitweg?

Nog niet; maar we hopen, dat de nieuwe Gouverneur er een vinden zal.

En deze hoop is gegrond op goede redenen,

De nieuwe Gouverneur zal bij zijn bestudeering der Curaçaosche toestanden al heel spoedig den K. Raad kunnen overtuigen, dat de traktementen der Curaçaosche ambtenaren zeer laag zijn. Een vergelijking met Oost-Indië valt zeer ten nadeele der West uit.

In West-Indië zelf staat de schaal voor Curaçaosche ambtenaren in 't algemeen op lager peil dan voor die van Suriname.

Waarom deze ongelijkheid? Zijn niet beide West-Indische Kolonies even noodlijdend?

Is er geen groot tekort in de Oost?

Daarbij, ondernemende jongelui kunnen tegenwoordig ook op Curaçao bij de verschillende Groot-Industriën en voorname Handelskantoren goed geld verdienen en zich een mooi bestaan verzekeren.

Vraag en aanbod regelen den loonstandaard.

Nu Curaçao een Petroleumhaven is geworden, weer volop fosfaat uitvoert, verschillende bankinstellingen rijk is geworden, meer en meer in relatie treedt met buitenlandsche ondernemingen, denk aan Tampico, kan de algemeene loonstandaard voor ambtenaren niet op hetzelfde peil blijven staan als tien jaar geleden, ook al laten we het na den oorlog verzwaarde levensonderhoud op Curaçao nog heelemaal buiten beschouwing.

De levensomstandigheden zijn in Suriname en Oost-Indië, evenals in Holland zelf ook verzwaard, vandaar dat overal de ambtenaarstraktementen werden verhoogd. Op dit punt staan we allemaal gelijk. Maar de reden, waarom oorspronkelijk de traktementen op Curaçao lager dan in Suriname of de Oost waren, lag hem in het gebrek aan concurrentie met Particuliere Instellingen met hooger salaris-aanbod.

Dergelijke instellingen bestaan er tegenwoordig op Curaçao wel.

Die instellingen zijn groeiend en bloeiend; in de toekomst wordt dáár voor een nog talrijker jonglingschap een plaatsje beschikbaar, en de kantoorstoelen blijven bij het Gouvernement onbezet. Te ver doorgedreven zuinigheid loopt uit op verwaarloozing van den dienst.

De nieuwe Gouverneur met zijn nieuwen kijk op zaken en toestanden zal al heel gauw zien, dat er op Curaçao geen reden meer bestaat om de traktementen lager te houden dan in Suriname, bijv. en hier op lateren datum dan daar de nieuwe regeling in werking te laten treden. De toestand is op Curaçao totaal veranderd, daarom moest een algeheele salarisherziening en verbetering noodzakelijk volgen. Anders raakte het Gouvernement achter. Waarom mag die nieuwe regeling nu niet ingaan op 1 Januari van het loopende jaar, zooals algemeen werd verwacht?

Ook moet de nieuwe Gouverneur van zelf tot de overtuiging komen, dat de Kolonie in hare periode van overgang, *van noodlijdend naar bloeiend*, niet méér belasting op kan brengen dan zij nu al doet.

Bij meer algemeenen opbloei van het economische leven komen de meerdere indirecte voordeelen toch ook weer ten bate van de Koloniale Kas.

Dit wordt reeds nu door de ondervinding bewezen.

Nederland stuite hare opbloeiende Kolonie toch niet in haar groei, maar bevordere dien groei veeleer.

Moeilijk kunnen we ons voorstellen, dat de nieuwe Gouverneur, met zijn eerste algemeen rapport van persoonlijke bevindingen, de Hooge Regeering niet tot andere gedachten zou kunnen brengen.

Wie weet, hoe de toestanden in die paar maanden veranderen! Onze jaarbalans kan erg meevallen. Algemeen wordt een verbetering ten goede verwacht.

Als Holland wat minder schuld heeft, de bezuiniging in Indië de 150 millioen haalt, en Curaçao een teer, maar gezond nieuw leven toont, zal de winnende hand wel wat guller worden en krijgen onze Ambtenaren eindelijk hun verhoogd tractement vanaf 1 Januari 1921. Men mag den moed niet zoo spoedig opgeven. Hoe lang niet heeft het Bijzonder Onderwijs moeten strijden voor haar goed recht van gelijkstelling?

Ook de Ambtenaren moeten blijven opkomen voor gelijkstelling der Curaçaosche met de overige koloniale ambtenaren van Nederland.

Laten we dus met gegronde hoop den nieuwen Gouverneur afwachten en met Z. Exc. eerlijk medewerken om hem spoedig een goeden kijk te geven op de ware Curaçaosche toestanden.

WENSCHELIJKHEIDS-BEGROOTING.

Memorie van Antwoord.

Ad 1o.

Sub a. Het doet den Gouverneur genoegen, dat er tegen dezen post geen principieele bezwaren werden gemaakt en dat men integendeel doordrongen was van het gewicht van de verzorging van verwaarloosde kinderen.

Volkomen deelt Z. Exc. de meening van de Afdeelingen, dat er ook in dit onderdeel van bestuurszorg zooveel mogelijk zuinigheid moet worden betracht. Hij meent te mogen aannemen, dat de rechters geen uitspraak zullen doen tot opneming van kinderen in eene stichting, zonder dat de noodzakelijkheid daartoe werkelijk zal zijn gebleken. In dit verband neemt hij de vrijheid te verwijzen naar het door den afgetreden Gouverneur Helfrich over dit onderwerp aangevoerde bij den Memorie van Antwoord op het Voorloopig verslag betreffende de ontwerpbegrooting voor 1922.

sub b. De opmerking, dat de uitgaven van den eigelijken reinigingsdienst, zelfs na aftrek van de kosten der andere diensten die tegenwoordig van dezen tak van overheidszorg gevergd worden, aanmerkelijk hooger zijn, dan toen genoemde dienst aan den tegenwoordigen Commissaris van Politie den heer Appel, was opgedragen, is juist. De meerdere uitgaven zijn echter een natuurlijk gevolg van de stijging van den loonstandaard. Destijds bedroeg het loon van een arbeider bij den reinigingsdienst f 1 per dag, tegen f 1.90 thans.

Dat de reinheid der straten, vooral der nauwere, nog steeds te wenschen overlaat, kan de Gouverneur, helaas, niet ontkennen. Dit is echter voornamelijk te wijten aan het feit, dat een deel der bewoners van die straten zich niet ontziet direct nadat het vuil van die straten is verwijderd, weer papier en ander vuil daarop te werpen. Tegen dit euvel wordt door de politie zooveel mogelijk gewaakt, doch dit absoluut tegen te gaan is praktisch onmogelijk. Ook ten opzichte van deze opmerking meent Z. Exc. verder te mogen verwijzen naar de Memorie van Antwoord op het Voorloopig verslag betreffende de ontwerp begrooting voor 1922, bij welke memorie deze zaak uitvoerig is behandeld.

sub. c. Het aantal verpleegden in het Roomsch-Katholiek gasthuis op Aruba bedroeg op 1e. September dj. *tien.*

sub. d. In de Memorie van toelichting op de ontwerp-begrooting voor 1922 is bij artikel 137 reeds vermeld dat er thans niet over deugdelijk materiaal voor de herstelling van straten en wegen kan worden beschikt. De hoeveelheid door de gevangenen gebikte harde steentjes is bij lange na niet toereikend voor de herstelling van de straten en de hooge loonstandaard is een beletsel om, zooals vroeger gebruikelijk was, gewone werklieden aan het bikken van steenslag te zetten, terwijl de petroleum-raffinaderij nog steeds geen asphalt kan leveren om eene verharding met zachtere kalksteenen. door toevoeging van asphalt, deugdelijker te doen zijn.

Bij Openbare Werken is er steeds naar gestreefd om met de voorhanden middelen de kwaliteit der straten en wegen zoo goed mogelijk en de kosten van aanleg en onderhoud zoo gering mogelijk te doen zijn.

sub. e. Bij den bouw van de quarantaine-inrichting op Mundo Nobo heeft men erop gerekend, dat de gebouwen aan de Caracasbaai als reserve-inrichting zouden behouden blijven, voornamenlijk ter bestrijding van de gele koorts' Conform de internationale bepalingen moet een schip met gele koorts-lijders aan boord op minstens 200 M. afstand blijven van den wal en van andere schepen en dit zal in het Schottegat dikwijls niet goed mogelijk zijn.

Bovendien bestaat de mogelijkheid dat een grooter aantal zieken moeten worden opgenomen en een grooter aantal gezonden in observatie gehouden, dan de gelegenheid op Mundo Nobo toelaat. Het verdient alzoo aanbeveling dat de gebouwen aan de Caracasbaai als quarantaine inrichting blijven bestaan.

Bij het doen der raming van den post voor het oververven van de quarantaine-inrichting aan de Caracasbaai, welke post voorkwam op de begrooting voor 1920, was het niet bekend, dat het houtwerk in zoo slechten toestand verkeerde, dit bleek eerst, toen met het oververven een aanvang werd gemaakt.

Ad. 2.

sub. a. Het was den Gouverneur aangenaam te vernemen, dat deze post algemeen met ingenomenheid werd begroet.

sub. b De laatste balans van de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen wordt hierbij overgelegd. De Gouverneur meent, dat een Naamlooze vennootschap, die met Nederlandsch kapitaal den landbouw der Bovenwindsche eilanden tracht te bevorderen, al is deze vennootschap buiten de kolonie gevestigd, krachtigen steun verdient, te meer waar in de kolonie zelf een dergelijke maatschappij niet bestaat.

De Cultuur Maatschappij der Nederlandsch Antillen werd in 1914 opgericht door J. H. J. Hamelberg en A. G. Hörzer Bruyns met de bedoeling op St. Eustatius Sea-island cotton te planten.

De heer Chas. A. Wilde, de administrateur der Maatschappij, wees reeds spoedig op het gevaar om in de toekomst uitsluitend afhankelijk te zijn van katoen en beval hij aan, de beste gronden apart te houden voor de katoen en varieerende gewassen voor wisselbouw, en op de andere gronden sisal te planten. De heer Wilde was geen onbekende op sisalgebied, immers de oud-gouverneur der Bahama's schreef in een brief aan den heer Mörzer Bruyns dat hij den heer Wilde beschouwde als den besten sisal-expert in West-Indië. De heer Wilde heeft onmiddelijk ingezien, dat de katoenbouw alléén te riskant was.

De maatschappij heeft een oppervlakte van ruim 400 acres, welke bijna woest was, niet alleen in een prachtige cultuurvlakte herschapen, maar heeft ook den Statiaan tot voorbeeld gestrekt op landbouwkundig gebied.

De onderneming heeft, vooral in haar eerste jaren, met groote moeilijkheden te kampen gehad. Kon zij slechts weinig profiteeren van de hooge prijzen als gevolg van den oorlog, doordat de sisal de eerste jaren niet geoogst kon worden, de prijzen der machines en andere benoodigheden stegen daarentegen geweldig.

In totaal heeft het Gouvernement thans f 175.000 in de onderneming, waarvan f 75000 als renteloos voorschot en f 100.000 in aandeelen. De animo in Nederland om in West-Indische ondernemingen geld te steken is nu eenmaal niet groot, vandaar dat het Gouvernement moet bijspringen.

De ondeneming, die op St. Eustatius een zekere welvaart gebracht heeft kan niet vergeleken worden met de Eerste Sisal Maatschappij op Curaçao De regenval op St. Eustatius is grooter, vandaar, dat de sisal er in alle opzichten veel beter voorstaat.

De Gouverneur meent nogmaals het aangevraagde krediet tot verdere deelneming in het aandeelenkapitaal der Cultuur Maatschappij der Nederlandschen Antillen met aandrang in de gunstige overweging van den Kolonialen Raad te mogen aanbevelen.

sub. c. Mét verwijzing naar hetgeen ad 1o sub *e* is vermeld, kan de Gouverneur in antwoord op door de afdeelingen gestelde vragen nog het volgende mededeelen.

Een gedeelte der meubels van de quarantaine-inrichting aan de Caracasbaai is reeds naar de barakken op Mundo Nobo overgebracht. Er zal worden nagegaan, of het mogelijk is, ter besparing op de meubileeringskosten der barakken, nog meerdere stukken over te brengen, zonder de inrichting ongeschikt te maken voor hare bestemming.

Het gaaswerk van de barakken begint inderdaad op eenige plaatsen te roesten. Er is getracht dit door het aanbrengen van een dunne verflaag tegen te gaan en de proeven hiermede zullen worden voortgezet.

sub d. Met genoegen vernam de Gouverneur, dat er tegen dezen post geen bezwaren bestonden.

Naar aanleiding van de terecht gemaakte opmerking, dat de schoonmaak der werven gevoegelijk door de eigenaren zelf zal kunnen en dienen te worden verricht, kan de Gouverneur hierbij mededeelen, dat het niet in de bedoeling van het Bestuur ligt, de schoonmaak van de werven geheel voor zijne rekening te nemen, doch wel om daarbij den eigenaren desverlangd hulp te doen verleenen.

Verkoop van verpakte geneesmiddelen.

De Afdeelingen van de Kol. Raad achtten het nut eener nieuwe verordening zeer twijfelachtig. Waarom, werd er gevraagd, zou men juist hier op Curaçao geen verpakte geneesmiddelen mogen invoeren, verkoopen of afleveren, als men geen apotheker is of geneeskundige tot het leveren van geneesmiddelen bevoegd? Waarom zou dat elders wel mogen en hier niet?

De Afdeelingen konden de meening van den afgetreden Gouverneur, dat deze verordening zeer noodzakelijk is, omdat gebleken is, dat onbevoegden en leeken zich bezig houden met geneesmiddelenverkoop, niet geheel deelen. Indien n. l. leeken zich ophielden met „geneesmiddelenverkoop" in den ruimsten zin en dit dezer verordening tot rechtsgrond moest strekken, ware het anders, doch het gaat hier alleen over verpakte geneesmiddelen en daarin zagen de Afdeelingen geen gevaar, althans niet in die mate, dat daarvoor een verordening in het leven geroepen moet worden als deze, waarvan het nut niet evenredig is met de moeite en overlast, welke men verschillenden lieden veroorzaakt.

Ook de zegelbelasting, waaromtrent reeds het een en ander gezegd is in het Voorloopig Verslag over het ontwerp-verordening regelende de uitoefening der artsenijbereidkunde lijkt niet doelmatig. Een ambtenaar zal speciaal moeten worden belast met het afstempelen en controleeren dier zegels en dier geneesmiddelen. Die zegels moeten wellicht in Nederland vervaardigd worden en administratieve maatregelen zullen moeten worden gemaakt om deze belasting in het belastingkader te doen passen en wat dies meer zij.

In één woord, men wilde het Be-

stuur dringend in overweging geven dit ontwerp in te trekken en daarmede rekening te houden in het ontwerp-verordening regelende de uitoefening der artsenijbereidkunde.

Over de Uitoefening der Arstsenijbereidkunde.

Dit ontwerp, dat begrijpelijkerwijze de belangstelling der heeren apothekers alhier heeft getrokken, heeft door de mededeeling in de Memorie van toelichting, dat bij de samenstelling daarvan zooveel mogelijk rekening is gehouden met de plaatselijke toestanden — tot de kennis waarvan getracht is zooveel mogelijk te geraken, o. a. door bespreking met de apothekers in een daartoe gehouden vergadering — verwachtingen doen ontstaan. waaraan niet beantwoord is geworden.

Integendeel: bepalingen b. v. dat de eigenlijke apotheek (voldoende) afgescheiden moet zijn van dat ge deelte van het huis, waar ook andere zaken verkocht worden, druischen tegen de op Curaçao bestaande toestanden in. Een dergelijke bepaling moge voor Nederland, waar voor den apotheker voldoende kans is om uitsluitend van het apothekers-bedrijf te bestaan, nuttig zijn; voor onze kolonie, waarvoor dit niet kan gelden en waar de apothekers voor hun inrichting niet het Hollandsche voorbeeld, maar meer dat van onze naburen hebben gevolgd, mist deze bepaling practisch elke beteekenis.

Het nut van dat voorschrift zal het publiek ook niet inzien, dat gewend is allerlei in de apotheek te gaan koopen.

Algemeen hadden de Afdeelingen er ernstige bezwaren tegen de contrôle over de alhier gevestigde apothekers aan slechts één persoon op te dragen. Ook kon men niet onvoorwaardelijk toegeven, dat de militaire apotheker in deze steeds de bij uitstek bevoegde persoon is.

Een contrôleerend orgaan bestaande uit slechts één persoon achtte men niet gewenscht en algemeen was men het er over eens, dat het streven moet zijn de beoordeeling over zaken, waarbij anderen belang hebben aan meerderen over te laten, bijv. aan de Gezondheidcommissie of een onderafdeeling daarvan.

Nu voorgesteld wordt een militair bevoegdheden ten aanzien van burgers toe te kennen, achtte men zich gerechtigd mede te deelen, dat volgens geruchten, de tegenwoordige militaire apotheker 'agent van een fabriek van chemicaliën of pharmaceuticshe producten schijnt te zijn, althans in eenigerlei verhouding tot een dergelijke fabriek of inrichting schijnt te staan.

Breedvoerig werd de voorgestelde belasting op patentmiddelen besproken. Men vroeg wat dat voor een soort belasting zal zijn en hoe die moet worden toegepast. Het ontwerp zegt daar niet veel van en is in dit opzicht nog al vaag.

Men vreesde, dat de kosten en de moeite, aan deze belasting verbonden niet evenredig zullen zijn aan de opbrengst.

Naar verluidt, bestaat zij in Venezuela niet.

Artikelen.

Ari. 1. Is de uitdrukking „artsenijen en geneesmiddelen"geen pleonasme?

Men wilde gaarne aan dit artikel een nieuwe littera toevoegen ongeveer luidende:

„f. bezitters van een apothekers-diploma in den vreemde behaald, die voor de examencommissie, in art. 33 van de Gezondheidsverordening (P. B. 19 e7 N° 44) een gunstig examén hebben afgelegd.

Van dit examen zijn vrijgesteld de bezitters van een diploma als bewijs van goed afgelegd examen als apotheker voor autoriteiten en in plaatsen voorkomende op een door den Gouverneur bij besluit vast te stellen lijst, mits zij ten genoegen van de Examencommissie hun identiteit bewijzen."

„De voorwaarden tot verkrijgen van de bevoegdheid van apotheker en apothekers-assistent" zagen de afdeelingen gaarne bij verordening (deze of een andere) vastgesteld.

Art. 3. In het tweede lid van dit artikel wilde men de woorden „uitsluitend bestemd" veranderen in „doelmatig ingerlicnt" opdat de bestaande toestand gehandhaafd kan worden.

Bij toekenning van de hierin bedoelde bevoegdheden aan de Gezondheidscommissie kan het laatste lid vervallen.

Art. 4. Is de in het eerste lid bedoelde lijst niet overtollig?

De Pharmacopee geeft immers reeds een lijst?

Indien echter het Bestuur die lijst wenscht te handhaven, heeft men geen bezwaar daartegen, doch wilde men die dan gaarne door de Gezondheidscommissie vastgesteld zien en niet door den apotheker hier bedoeld.

Het derde lid van dit artikel zou men zoodanig gewijzigd willen zien, dat de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst met een lid van de Gezondheidscommissie beoordeelt of van elk artsenij of geneesmiddel een genoegzame hoeveelheid aanwezig is.

Bij verschil van meening beslisse dan de Gezondheidscommissie.

Art. 6. Het is niet duidelijk waarom naast den officielen naam ook de meest gebruikelijke officinale vermeld moet worden.

Gaarne wilde men een juiste definitie vernemen van het begrip „patentmiddelen".

Men zag er geen bezwaar in, dat op die middelen de bestanddeelen vermeld staan, maar vreesde, dat het vermelden der hoeveelheid op het „patent" zal stuiten. Immers zullen verschillende fabrikanten van middeltjes hun geheime formule hebben, die zij niet zoo maar bekend willen maken.

Hierbij werd de vraag gesteld, of men er in gemoede van overtuigd is, dat de fabrikanten van „patentmiddelen" voor die kleine hoeveelheden, welke zij hier verkoopen hunne etiketten zullen gaan bedrukken overeenkomstig onze wettelijke voorschriften op dit stuk. Het mogelijke gevolg zal zijn dat die middelen niet meer naar hier verkocht zullen worden, terwijl die enkele, welke nog hier te krijgen zullen zijn in prijs zullen stijgen.

Tegen laatste lid van dit artikel had men overwegende bezwaren, welke reeds in de algemeene beschouwingen zijn medegedeeld.

Art. 9. De vraag werd gesteld waarom het derde lid, dai in de oude verordening wel bestond hier is weggelaten. Men stelde er grooten prijs op die bepaling hier weder in te brengen.

Wordt hier bedoeld een geneeskundige ter plaatse, waar de apotheker gevestigd is? Als iemand b. v. een recept van een buitenlandschen dokter heeft, kan dan dit artikel toepassing vinden?

Art. 11. Bij het 2de lid werd de vraag gesteld of voor geneesmiddelen tot uitwending gebruik niet de keuze tusschen blauw en rood papier kan gelaten worden.

Art. 16. Men vreesde, dat dit artikel een doode letter zal worden. Wat is het doel hiervan?

Art. 17. Men zag gaarne dit artikel zoodanig geredigeerd, dat de apotheker aan het controleerend orgaen alle inlichtingen betreffende, het leveren van geneesmiddelen geeft.

De bedoeling hiervan is, dat men hem geen inlichtingen betreffende financieele en persoonlijke zaken kan vragen onder voorwendsel, dat zij zijn apotheek betreffen.

Art. 18. Waarschijnlijk is hier in den eersten regel tusschen „één en" „in" het woordje „der" weggelaten.

Art. 19, 2de lid. „de daartoe noodige schriftelijk verklaring van de Gezondheidscommissie, die beoordeelt of daartoe voldoende redenen bestaan, moet alle drie maanden opnieuw worden aangevraagd", aldus wilde men dit zien luiden.

Art. 20. Men vroeg waarom hier 5 jaar bepaald is. De apotheker bedoeld in het tweede lid blijft toch verantwoordelijk, wat is er dan voor bezwaar.

Gaarne wilde men vernemen welke mistoestanden in Holland door de weduwen-apotheken zijn ontstaan en of die toestanden ook hier mogelijk zijn.

Art. 24. Men gaf in overweging zoowel het eerste als het tweede lid zoodanig te doen luiden, dat de Directeur van den Openbaren Gezondheiddienst in beide gevallen aan de Gezondheidscommissie mededeeling doet.

Artt. 26—28. Dit toezicht wilde men zien opgedragen aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst en een lid van de Gezondheidscommissie, met beroep op de Gezondheidscommissie.

Arl. 30. Hierop wilde men een uitzondering gemaakt zien, dat het onder controle geoorloofd kan zijn voor uitvoer naar het buitenland ook geneesmiddelen aan niet apothekers te verkoopen.

Waarom geschiedt de verkoop niet dan na minstens vijf dagen voorafgaande schriftelijke kennisgeving aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst? Hoe staat het met onderhandsche verkoopen?

Art. 33. In dit artikel in plaats van „den apotheker bedoeld in art. 3, lid 3," te lezen „de personen bedoeld in art. 26".

Van het Vaticaan.

DE PAUS EN POLEN.

De tekst van het Pauselijk schrijven.

De „Osservatore Romano" publiceerde den tekst van het volledig schrijven van Z. H. den Paus aan de Poolsche bisschoppen.

Het schrijven luidt:

Wij hebben door den brief, welken Onze dierbare zoon Alexander Kakowski, kardinaalaartsbisschop van Warschau, Ons in uw naam overhandigd heeft, vernomen, dat gij onlangs 'n broederlijke bijeenkomst bij 't graf van den H. Stanislaus, den hemelschen patroon van Polen, gehouden hebt. Wij gevoelen daarover een groote vreugde en Wij smeeken God met aandrang door de kracht van Zijn genade de beslissingen vruchten te doen dragen, welke gij, krachtens uw herderlijk ambt, er gemeenschappelijk getroffen hebt voor het welzijn der zielen die u zijn toevertrouwd.

In dienzelfden brief herinnert gij aan enkele der weldaden, welke Wij met zooveel vreugde aan het Poolsche volk hebben kunnen bewijzen.

Maar belangrijker en waardiger om in het volle licht gesteld te worden, schijnen Ons in de geschiedenis de blijken van de geheel bijzondere, liefde, waarmede de H. Stoel voortdurend uw natie begunstigd heeft een liefde, welke des te vuriger was, naarmate de toestanden in Polen smartelijker waren.

Inderdaad toen de burgerlijke regeeringen zich bogen voor de macht, welke het recht onderdrukt, en in de opheffing der politieke persoonlijkheid van Polen zwijgend berustten, deed één stem haar protesten weerklinken, die van den Apostolischen Stoel. Toen de heiligste rechten van het Poolsche volk door een tyranniek regiem met voeten getreden werden, was het wederom de H. Stoel, die door openbare protesten en particuliere onderhandelingen zijn verdediging op zich nam. Toen tenslotte, in den loop van het jongste wereldconflict, de anderen zich schenen tevreden te stellen met dat soort van autonomie, dat herhaaldelijk beloofd was, verklaarde de H. Stoel, dat in Polen zijn oude waardigheid van moreele persoonlijkheid met zijn volle en algeheele onafhankelijkheid moest hersteld worden.

Onze liefde en onze toewijding voor uw natie heeft slechts één grens, die, welke getrokken wordt door plicht en rechtvaardigheid. Als de volken in belangen-conflicten betrokken zijn, moet de Opperherder, de algemeene Vader der geloovigen, ten hnnne opzichte volkomen onpartijdig blijven. Hij mag geen partij kiezen kiezen noch voor den een, noch voor den ander. Traditioneele handelwijze der Roomsche Pausen, was zij ook de onze gedurende den grooten oorlog, evenals onlangs voor het plebisciet in Opper-Silezië, wat ook sommige slecht-gezinde of ten minste ten opzichte van den H. Stoel weinig eerbiedig-gezinde personen daarvan mogen zeggen. En als het, zooals de gebeurtenissen vaak bewezen hebben, voorkomt, dat onder den prikkel der menschelijke hartstochten, het recht geschonden wordt, noodzaakt dezelfde plicht van onpartijdige rechtvaardigheid ons, er de miskenning van af te keuren en te veroordeelen, vanwaar deze ook kome.

Bezield door die liefde jegens uw vaderland wenschen Wij van ganscher harte, dat Polen spoedig en succesvol de moeilijkheden, welke met zijn herrijzen tot het politiek leven noodzakelijkerwijs gepaard gaan, te boven kome en dat het spoedig met de volken, die het omringen, tot een vreedzaam accoord gerake, hetgeen noodzakelijk is voor zijn instandhouding en ontwikkeling.

Om tot dat doel te geraken kan uw ijver en die van uwe geestelijkheid op krachtdadige wijze bijdragen, al blijft gij binnen de grenzen, u door uw geestelijke zending voorgeschreven.

Welke moet nu de gedragslijn zijn van den clerus en in het bijzonder der bisschoppen, inzake politieke kwesties?

Wij hebben deze aangelegenheid besproken in Ons schrijven van 10 Februari j.l. aan het Belgiscn episcopaat. Het zij voldoende hier het fundamenteel beginsel nog eens te herhalen: Gelijk het de plicht is van het wettig burgerlijk bestuur, alles wat op de staatszaken betrekking heeft te regelen en te regeeren, zoo is het de taak van Gods ministers steeds de woorden van den Apostel aan de Hebreëen (V, I) voor oogen te hebben: Omnis pontifex, ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in iis, quae sunt ad Deum.

Zoo is elk der beide machten haar sfeer van actie aangewezen. Het burgerlijk gezag in Polen moet, in het belang van het algemeen welzijn, de geestelijkheid behulpzaam zijn bij de vervulling van haar verheven taak. Het ware misbruik maken van dat gezag, indien de burgerlijke autoriteiten zich aanmatigden de betrekking te regelen der burgers tot God.

De bisschoppen en andere geestelijken van hun kant, al mogen zij even als de andere burgers, hun burgelijke rechten doen gelden, zullen als ministri Christi et dispensatores mysteriorum Dei (I Cor. IV I) nimmer 't gezag van hun ambt in dienst stellen van politieke belangen. Zij zullen veeleer door hun woord en hun voorbeeld prediken de onderworpenheid aan de staatswetten en de politieke leiding der burgerlijke overheid, maar allen zullen zij streven naar de geestelijke en zedelijke vorming hunner medeburgers.

Zij zullen in de eerste plaats waakzaam zijn ten opzichte van de protestantsche secten en zekere onheilbrengende theorieën, waardoor 't geloof en de zeden des volks in gevaar zouden worden gebracht. Zij zullen beletten, dat deze theorieën veld winnen, en zorgen, dat alom de goede leer ingang vinde en met name de goede pers steunen tegen de kwade. Zij zullen het zich ook tot een plicht rekenen, — een plicht, die allen, die met de geestelijke waardigheid bekleed zijn, dierbaar moet zijn, — den steun van hun charitas te bieden aan hun broeders in het priesterschap, ook al zouden deze andere meeningen hebben over politieke kwesties, of van een andere nationaliteit zijn, of van een anderen ritus.

Dat onderscheid, gepaard met die samenwerking der beide machten, welke steeds in de leer der Kerk gepredikt werd, zal niet nalaten heilzame resultaten voor de volken voort te brengen.

In de hoop, dat dit ook voor uw vaderland het geval zal zijn verleenen wij u volgaarne, aan u en uwe geestelijkheid en geheel uw volk, als onderpand der goddelijke gunsten en blijk van onze bijzondere welwillendheid, den Apostolischen zegen.

Gegeven te Rome, bij St. Petrus, den 16den Juli, op het feest van Onze Lieve Vrouwe van den berg Karmel, 1921, in het 7de jaar van Ons pontificaat.

BENEDICTUS P. P. XV.

De H. Stoel en het Quirinaal.

Uit Rome wordt aan de „Temps" geseind, dat bij het verschijnen van de brochure, uitgegeven door het persbureau van de Consulta over het vraagstuk der betrekkingen tusschen het Vaticaan en het quirinaal, de Paus in een schrijvan aan den bisschop van Triest zich beklaagt niet officieel te kunnen overleggen met het quirinaal.

De Italiaansche bladen, in 't bijzonder de katholieke, wijzen op de belangrijkheid van deze officieele publicatie over de Romeinsche kwestie en tevens op het belang, dat de regeering heeft, om nieuwe onderhandelingen te doen aanvangen.

Berichten uit de Kolonie.

De Brionfeesten.

We hebben ons Nationaal feest ter eere van den Curaçaoschen Held met groote geestdrift gevierd.

Zelden zagen we zulk een menschenmassa bijeen.

Hoog sloeg de feestvlam uit bij den nachtelijken rondgang met fakkellicht op Maandagavond.

Het feest werd erin gehost door een stormachtig joelende menigte. 't Werd laat, maar de feestvreugde zat erin.

Dinsdagmorgen waaiden overal vlaggen en zagen we bizondere versieringen in de Hollandsche en Venezolaansche kleuren, vooral op het Brionplein.

De plechte Mis van Dankbaarheid was druk bezocht, ook door andersdenkenden. Z. Exc. Gonverneur GORSIRA met twee adjudanten woonde haar bij, evenals de Feestcommissie.

Om klokke half negen werd Mgr. VUYLSTEKE aan de hoofddeur der Cathedraal afgewacht door de bijna voltallige Geestelijkheid. Onmiddellijk daarna begon de H. Mis; het koor onder bekwame leiding van fr. CANDIDUS haalde uit, terwijl Prof. PALM keurig accompanjeerde. Z.D.H. zette persoonlijk na de Mis het *Te Deum* in. Na de Mis werd een *Jubilate* gezongen, mooi en geestdriftig.

De onthulling van den marmeren plaat met het opschrift BRIONPLEIN geschiedde door den Gouverneur, de heer H. Perret Gentil hield daarbij de feestrede, terwijl de Militaire Muziek de plechtigheid opluisterde.

De President van den Staat *Falcon* Grl LEON JURADO en de Vice-President Grl. GABRIEL A. LACLE, toevallig op Curaçao aanwezig, wilden een bewijs van sympathie geven en stelden flinke bedragen beschikbaar voor het houden van een zeilwedstrijd en publieke vertooning van een Bioscoop.

De dertien ranke booten met nieuwe blanke zeilen hielden elkander in de haven tamelijk wel bij, wat een mooi gezicht bood aan de duizenden toeschouwers. *Maria Leoncita,* het grijze bootje met witten rand, schoof echter bij het fort snel vooruit en zwenkte met een zwaai de boei om, Caracasbaai te gemoet.

Zij behaalde den eersten prijs van 50 Gld. Maar er bleef nog geld genoeg over ter verdeeling onder de overige 7 prijzen, zoodat allen tevreden waren.

De optocht om 4 uur was een groot succes. Misschien wel 100 auto's namen er aan deel. Het hoofd moment was de triumfkar van Brion, versierd portret van den Admiraal, voorafgegaan en gevolgd door auto's met aardige matroosjes en begeleid door een peleton soldaten van het Garnizoen. Bij het huis, waar het stoffelijk overschot van LUIS BRION gerust had, voor zijn bijzetting in het Pantheon vaa Caracas, hield de Heer EMILIO HENRIQUEZ een redevoering.

Om vijf uur was het groote en ruime Brionplein stampvol auto's en menschen. Door de goede zorgen der Politie was er een baan vrijgebleven voor den Gouverneur en Adjudanten, begeleid door twee leden der feestcommissie, Rondom de plaats, bestemd voor het Monument BRION, hadden de soldaten een carré gevormd waarbinnen de feestcommissie, de Kapitein en Officieren Z. Exc. afwachtten. Toen werd eerst het Protocol geteekend, voorgelezen en in den looden bus gedaan, waarna de eerste steen werd ingemetseld onder de 19 saluutschoten van het fort. De Heer H. LEYBA, Consul van Venezuela hield hierna een feestrede, waarop de Gouverneur bedankte.

Om zeven uur zag het Brionplein wit van menschen, die kop aan kop zich vergaapten aan de zeer duidelijk weergegeven stierengevechten, en nog eenige comische scénes. Ondertusschen tikte Kapelmeester BOSKALJON en begon het avondconcert van bijna uitsluitend Curaçaosche Muziek.

Om negen uur werd er op het Concordiaplein een andere bioscoopvertooning gegeven, maar daar kunnen we, tot onzen spijt, niet veel goeds van zeggen.

Het Parijsche nachtleven behoeft ons volkje niet te worden voorgehouden om het respect voor de Europeesche samenleving bij hen te verhoogen.

Die vertooning was fout en heelemaal verkeerd gevoeld op zulk een volksfeest. Jammer!

Het *Teatro Catolico* was intusschen met zijn Galavoorstelling in het *Hotel Americano* begonnen, bijgewoond door Z. Exc. Gouverneur GORSIRA en Mevrouw, en adjudanten, Z. D. H. Mgr. VUYLSTEKE en Paters en een te groote menigte uit de beste kringen onzer maatschappij. De groote eetzaal van 't hotel bleek te klein. Velen moesten zich met een staanplaats vergenoegen,

anderen konden heelemaal niets zien door de te groote massa.

De Dames hebben haar reeds lang gevestigden naam hoog gehouden. Het program was schitterend, tintelend van Patriotische geestdrift. De nationale kleuren van Holland en Venezuela schitterden ons telkens tegen in alle mogelijke nuanceering. Glorie, roem, vrijheid gingen BRION vooraf, die in Bengaalsch licht in levenden lijve verscheen in vol admiraal costuum. Curaçao en Venezuela bezongen den naam van *Simon Bolivar* en *Pedro Luis Brion*. Holland verscheen om dankbaar de hulde voor haar grooten zoon in ontvangst te nemen van Venezuela en Curaçao, begeleid door Glorie, Roem en Vrijheid.

Een Dameskoor zong een keurig Brionlied, een zeemanskoor het lied van de zee. Toen kwamen in booten BRION en zijn staf en zijn dappere matrozen. 't Was mooi. Dankbaar hebben we genoten van deze schitterende gala-voorstelling. Prof PALM had ook hier weer de leiding van het orkest, dat den zang accompanjeerde en afzonderlijk feestelijk liederen ten beste gaf.

Onze hulde en dank aan de Dames van het *Teatro Catolico* en aan allen die zoo gedienstig hebben meegeholpen met de zware voorbereiding dezer uitvoering.

Jammer, dat door plotselingen rouw in de Familie de Heer DARIO SALAS zijn rede niet uit kon spreken.

Hopen we, dat de feestcommissie de gehouden redevoering en met die van den Heer SALAS, in boekvorm verzameld, uitgeve als gedenkboek van het schitterend gevierde Brionfeest.

Ontvangen telegrammen.

Van Oud-Gouverneur HELFRICH aan den Gouverneur.

Eerbiedige hulde Curaçao's grootsten Zoon.

Van den Heer HERRERA, Consul van Venezuela op Bonaire:

Betuigt deelneming in de herdenking van dezen voor Kolonie Venezuela glorierijken dag.

Van den Voorzitter van het Gemeentebestuur te Caracas, de Heer V. M. RADA aan den Heer ED. S. LANSBERG, Voorzitter van den Kolonialen Raad:

Gemeentebestuur van Caracas verheugt zich met U op het Eeuwfeest van Brion, een Groot Man, Vriend van Bolivar.

Waarop de Heer LANSBERG antwoordde:

V. M. RADA, Voorzitter Gemeentebestuur Caracas:

Koloniale Raad biedt dankbaar wederkeerig gelukwenschen aan het geachte Bestuur, zich verheugend te kunnen verklaren, dat de Bevolking van Curaçao trotsch is op de banden, welke den Bevrijder vereenden met diens grooten Admiraal.

Zilveren jubilé.

De Eerw. Zuster MARIA THADEA zal Dinsdag a. s. haar zilveren kloosterfeest vieren als Franciscanes.

Van harte wenschen wij de stille, eenvoudige feestelinge geluk. Die vijf-en twintig jaren zijn volle jaren voor God van hard werken ten bate der lijdende menschheid uit liefde tot God.

Moge haar kostbaar leven verlengd worden, opdat na weer vijf en twintig jaren de gouden kroon haar sieren moge, als bewijs van groote dankbaarheid der door haar opoffering getroostte verpleegden.

Mejuffr. JOHANNA PAYMANS, te Oisterwijk geboren, trad 1 Mei 1894 te Breda in het klooster, nam 19 Juli d. a. v. het kloosterkleed aan, en legde 4 Oct. 1896 hare H Geloften af om 3 Mei 1899 hier op Curaçao zich te wijden met de grootste liefde aan de stille verpleging van zieken, krankzinnigen en melaatschen.

Jong-Holland-Scherpenheuvel 2—1.

Scherpenheuvel?.... doen ze daar ook al aan sport?

Nooit van gehoord, hé! En toch is 't zoo! Ja, daar zijn wel degelijk voetballers! Met jeugdig enthousiasme togen ze aan 't werk, en in korten tijd zagen zij een geschikt voetbalterrein verrijzen. En toen kregen ze de eerste wedstrijd. Het schoolelftal van Jong-Holland werd op Donderdag l.l. door 't Bestuur van S. uitgenoodigd.

Deze eerste match is tamelijk goed van stapel geloopen.

Het was een aardige wedstrijd, waarbij na rust vooral mooie momenten te zien waren.

Jong-Holland won met 2—1.

Vermelding verdient de bijzondere sportiviteit waarmee deze wedstrijd werd gespeeld.

Scherpenheuvel blijkt reeds flinke krachten te bezitten. Bijna elke dag houden haar leden een flinke oefening. Blijft daar Uw kracht in zoeken S., dan krijgt gij voetballers wier sport mag gezien worden. We hopen, dat de voetbalclubs van Curaçao in U een groote concurrent krijgen.

Veel succes!

Three-stars--Les Etrangers 3-2.

Zondag j.l. had op het terrein Mundo Nobo de wedstrijd plaats tusschen Les Etrangers, de voetbalclub van Isla en Three Stars.

Voor velen zal deze wedstrijd een teleurstelling geweest zijn, niet zoo zeer om de uitslag dan wel om de de wijze waarop het spel beslist werd.

Les Etrangers, die in de laatste weken een uitstekenden indruk gemaakt heeft, was ook op dezen Zondag ontgetwijfeld de sterkere en zou ook nu weer met de overwinning huiswaarts gekeerd zijn, ware het niet, dat Three Stars de m.i. onsportieve daad beging zich zes minuten vóór den tijd van het terrein te verwijderen. Deze club kon zich n.l. niet vereenigen met het besluit van den scheidsrechter die free-kick constateerde voor het sterrendoel. Een strafschop was hiervan het gevolg toch de doelverdediger gaf zich geen moeite, het leder te stoppen, verwijderde zich zelfs van het doel, toen Van Lente de bal intrapte. Three Stars heeft toen niet verder meer willen spelen, zonder er rekening mede te houden dat „staken van het spel een macht is, waarvan slechts gebruik kan worden gemaakt bij slecht weer of bij overlast van de toeschouwers" (Zie Groothoff, De Voetbal-Scheidsrechter, Bldz. 42).

Les Etrangers had nog een goede kans, het spel te winnen of in ieder geval gelijk te maken.

Overigens gaf de wedstrijd soms goed spel te zien, hoewel over het algemeen vrij slap gespeeld werd. Van Three Stars was de links-buiten in uitstekende conditie, terwijl ook de backs geen onverdienstelijk werk te zien gaven. Van Les Entrangers noemen we in de eerste plaats Van Dorp, die o. a. den bal van uit het centrum van het veld op keurige wijze in het doel trapte. Ook Wiglama en Van Lente waren goed op dreef, doch doelverdediger Gaerste stelde ons ditmaal teleur, evenals Reitsma, die er ditmaal dikwijls naast trapte, iets, dat we van hem niet gewoon zijn. De linksback Van Zwijndrecht was daarentegen uitstekend.

Het komt ons voor, dat Three Stars soms veel te woest optraden. O. a. werd de Islaspeler De Jong op een gegeven moment zonder eenige reden tegen de vlakte geloopen, waarbij we hem een smak zagen maken, die de ernstigste gevolgen zou gehad kunnen hebben.

Laat de voetbalsport op Curaçao toch vooral in de eerste plaats sport blijven. Zoolang een speler zich niet in bedwang weet te houden is hij allerminst een sportieve verschijning en hoort hij niet op het veld thuis.

N. N.

Les Etrangers-Three-Stars.

Dat stukje in de „Boletin" van Maandag l. l. „El match de ayer" is zeker als een grap bedoeld. We zullen eens even zien, wat er aan die kolossale overwinning van de „Three Stars" overblijft. De inzender in de Boletin zegt, dat de match begon om 4,45 en dat 5,45 dus (?) de wedstrijd moest eindigen. En de rust dan? Mag die ook bij de speeltijd gerekend worden?

In geen geval! Bijgevolg is het spel *voor het einde* gestaakt.

Wie heeft nu het recht tot staking van een wedstrijd?

Art. 13 van „De Regels van het voetbalspel" geeft de *Scheidsrechter* de macht om het spel te staken bij slecht weer, bij overlast van de toeschouwers of om andere redenen, indien hij het noodig acht; maar de *spelers* of de *toeschouwers* hebben daartoe het recht niet.

Daar 't spel o. i. ongeveer 5 minuten voor het einde van de wedstrijd gestaakt werd door „Three Stars" ontnam zij „Les Etrangers" de mogelgkheid om de achterstand in te halen of voor te komen. Van een overwinning van „Three Stars" kan hier dus geen spraak zijn.

In het reglement van de Voetbalbond staat:

„Indien een der partijen het veld verlaat voor het einde van de speeltijd, wordt zij geacht de wedstrijd verloren te hebben, met dien verstande, dat de doelpunten, die de blijvende partij al had, met 5 worden vermeerderd."

Indien wij dien regel hier toepassen, dan was de wedstrijd een overwinning voor Les Etrangers met 7-3.

Mijnbouw.

Met stille trom zijn de twee mijnbouwkundigen, de Heeren V. D. VEEN en KNOL, per *Venezuela* weer huistoe vertrokken. Het onderzoek op Savonet en Aruba schijnt niet erg meegevallen.

Brandgevaar der Petroleumtanks in het Schottegat.

De heer *C. S. Gorsira J. P. Ez*, lid van den Kol. Raad, heeft daarvan gezegd:

Mijnheer de Voorzitter! Naar aanleiding van het onderzoek der stukken en de daarover gewisselde meeningen, stel ik voor den Gouverneur als volgt te antwoorden:

De Raad heeft met belangstelling kennis genomen van den inhoud der aan hem gezonden stukken aangaande brandgevaar in deze haven en zegt beleefden dank voor de toezending daarvan.

Het rapport van den Hoofdinspecteur van de Scheepvaartinspectie te 's Gravenhage is volkomen in overeenstemming met hetgeen verscheidene raadsleden vernomen hebben van deskundigen op het gebied. Het gevaar is dus een werkelijke en zal het Koloniale Bestuur niet mogen dulden, dat de bestaande toestand bestendigd blijft, nu uit de met de Curaçaosche Petroleum Maatschappij gevoerde correspondentie blijkt, dat de inrichting op het schiereiland van Asiento in het Schottegat niet beantwoordt aan de redelijke eischen, die men stellen moet aan eene op een zoo korten afstand van háven en stad gelegen petroleumraffinaderij met tanks voor opslag.

Op de door den Administrateur der Maatschappij overgelegde kaart is de oeverlijn langs Maduro's aanlegplaatsen doorgetrokken naar het noorden, zooals door hem is gezegd in zijn schrijven aan den Gouverneur dd. 30 Mei 1921 en blijkt nu, dat de geheele fabriek ligt oostelijk, bovenwinds van de getrokken lijn dus anders dan voorgesteld in dien brief. De richting van de noordoostenwinden, die hier niet zoo zeldzaam zijn, is met een pijltje aangegeven op de kaart en loopt langs de oostkant van de fabriek aan het strand recht uit op de opening, die het Schottegat met de haven verbindt.

Dikwijls toch heeft men in de stad de eigenaardige reuk der raffinaderij onder den neus; de noorden-, westen- en zuidenwinden waaien ook hier, terwijl windstilte er niet onbekend is.

Wat windrichting te maken heeft en wat drijfproeven moeten uitwijzen in deze zaak zijn niet duidelijk. Het Schottegat is een kom met slechts één uitgang, d. i. de haven. In het midden dier kom bevindt zich de opslagplaats van een op water drijvende vloeistof, die, als zij in brand raakt en wegvloeit, gevaar zal opleveren over de geheele oppervlakte der kom en bij welke windrichting ook zal worden opgestuwd tot den uitgang der kom, d. i. de haven.

Met invoerstatistieken kan het Bestuur zich rekenschap geven van de enorme hoeveelheid vloeibare brandstoffen, die op het schiereiland van Asiento is opgeslagen.

Er moet verder geen oogenblik worden gedraald met de maatregelen, die genomen moeten worden om te voorkomen, dat bij eventueelen brand deze zich zal uitbreiden buiten de terrein en der petroleummaatschappijen, die tanks hebben aan deze haven. Inrichtingen tot blussching van brand op het terrein moeten onderworpen worden aan controle van het Gouvernement,

Door den hoofdinspecteur van de Scheepvaartinspectie is het geval in de haven van Pasages aangehaald; ook de raad vestigde daar de aandacht op. Het geval staat niet alleen, dergelijke branden zijn meermalen voorgekomen met groot verlies voor eigendommen aan en in havens. Er dienen dus zonder tijdverlies maatregelen te worden genomen om het gevaar bij lossing, lading en overscheping van brandbare vloeistoffen tot een minimum te beperken en zullen wettelijke regelingen tot stand moeten komen om ingeval van brand zonder veel omslag vast te stellen aan wie de schuld is en elken benadeelde vergoeding der geleden schade te waarborgen.

Men wil het Bestuur er op wijzen, dat voor eene behoorlijke beoordeeling dezer aangelegenheid door experts, niet ter plaatse, het noodig zal zijn, dat door of van wege het Bestuur de noodige photo's worden genomen en kaarten worden gemaakt, die een juist beeld geven van de installatie op Asiento en hen in staat stellen daar een goed oordeel over te vellen. Belanghebbenden bij de installatie op Motet erkennen het brandgevaar en zijn bereid de maatregelen te treffen, die noodig worden geacht; uit de gevoerde correspondentie moet men dit afleiden.

De heer *Muskus* vraagt of de bestaande schuimbluschinrichting van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij niet als voldoende mag worden aangemerkt.

Naar aanleiding van deze vraag haalt de Voorzitter aan wat de Hoofdinspecteur voor de scheepvaart te 's Gravenhage, hieromtrent zegt, en waaruit moet worden afgeleid, dat het „Foamite systeem" niet als afdoende mag worden beschouwd. Spreker wijst op het algemeen belang dezer aangelegenheid en na eenige discussie stelt hij voor, indien de Raad zich met het door het lid Gorsira gesprokene kan vereenigen, den Gouverneur de notulen van deze vergadering met een begeleidend schrijven toe te zenden, met verzoek de noodige voorschriften in het leven te roepen waaraan inrichtingen van petroleumraffinaderijen onderworpen zullen zijn.

Officieele berichten. S. J. W. van Vliet is benoemd tot onderopzichter bij den keuringsdienst alhier. De infanteristen L. J. Martis, F. H. W. Hoefnagel en H. L. Hoefnagel en H. L. van Helden zijn tijdelijk bij de politie werkzaam gesteld als agenten 2de klasse. Aan den tijd. agent van politie 2de klasse J. Aries is tot verder herstel van gezondheid drie weken verlofsverlenging verleend. D. Felipa is tijdelijk aangesteld tot bode ten gouvernementshuize alhier. De seiner 1ste klasse bij den post voor D. T. alhier J. W. P. Peiliker is in activiteit hersteld.

Draadlooze Verbinding.

Hebben we 't niet gezegd! De Heer MOLENKAMP, Chef van den Post der D. T. heeft niet veel tijd noodig gehad om het groote nut van het nieuwe station op St. Martin te bewijzen.

Vooral als tusschenstation en aanknoopingspunt voor den Handel van Curaçao met het Buitenland. Dat onze handelshuizen daar nu een dankbaar gebruik van maken.

Het goedkoope tarief wijst, als het ware, den weg aan.

De eenige voorwaarde echter is, dat onze Handelshuizen op St. Martin een Agentschap vestigen, als tusschenpersoon, om voor doorzending der telegrammen te zorgen.

Wij hopen, dat de Heer MOLENKAMP succes moge hebben met zijn groote activiteit waarmede hij het Curaçaosche Publiek ter wille is.

We laten het tarief volgen:

van St. Martin naar

Trinidad	f. 0.60 per woord.
Barbados	„ 0.60 „ „
Guadeloupe	„ 0.45 „ „
plus landline 25 cent voor minimum van 10 woorden en 2½ ct per woord.	
St Lucia	„ 0.50 „ „
Pto. Rico	„ 0.60 „ „
plus landline 26½ cent voor minimum van 10 woorden en 5 cent per woord.	
Demerara	„ 0.60 „ „
St. Thomas	„ 0.45 „ „
Martenique	„ 0.57 „ „
St. Kits via St. Thomas	„ 0.82½ „
Port au Prince via St. Thomas	„ 2.17½ „
Duitschland via Trinidad	„ 2.40 „
Holland via	„ 2.25 „
New York via Pto. Rico	1.17½ „ „
plus landline 62½ ct minimum van 10 woorden en 5 ct voor ieder woord.	
Canana via Pto. Rico	„ 1.42½ „ „
plus landline.	
Panama via Pto Rico	„ 1.37½ „
plus landline.	
Paramaribo via Martenique	„ 2.46 „

Telegrammen voor genoemde plaatsen kunnen *alléén* dan worden aangenomen door het Draadloos station te Curaçao indien zij verzonden worden aan een Agentschap te St. Martin alwaar voor verdere doorzending zorg gedragen moet worden.

In de taksen is de stationtaks van het Draadloos statton te St. Martin inbegrepen.

Posterijen.

Aangeteekende stukken: Juan de Dios Aranguren, Julio A. de Lima & Co., Virginia van der Dijs.

Gewone stukken: Davilina Crasto, Nicolina Coco, Z. Mulder, Rafael Tourey, F. R. Tacymans (2), H. B. Blott, Calita Seenchi, Casimiro Alfonso & Perdomo, Alejandro Hernandez, Mariete de Carstro, Johana Ignacio, George G. Andreas, Carlota de Pietersz, Willem Ralf, Thomas Furst (4) Mercelina Frans, José F. Osorio B. Narcisia Blanken, Ramón Larez, Florenci Frank, Pedro Claveer.

BUITENLAND.

De rijksdagafgevaardigde Erzberger, die sinds eenige dagen in Griesbach in het Schwarzwald met zijn familie vertoefde, is 26 Aug. tegen den middag op den Kniebis aldaar dood gevonden. Het lichaam was met twaalf revolverschoten doorboord.

In Berlijn brachten de avondbladen dit schokkend nieuws. De opwinding was geweldig. Men rukte den krantenventers de bladen bijna uit de handen. Overal vormden zich groepjes, die elkaar het nieuws uit de bladen voorlazen en heftig over de misdaad discussieerden.

Algemeen heerscht felle verontwaardiging over deze gruweldaad. Vooral in de arbeiderswijken is men onder den indruk. „Een politieke moord! Dat zal niet zonder represailles blijven," zeggen ze.

Matthias Erzberger is op zijn wandeling door moordenaars overvallen.

Het is op dit oogenblik nog niet bekend, wie de daders zijn. Zeker is echter, dat Erzberger om politieke redenen gevallen is. De daders moeten hem nauwkeurig hebben bespied, misschien wel dagen lang.

De moordenaars, men veronderstelt het algemeen, moeten fanatieken der nationalistische partij geweest zijn, misschien wel lieden, die te Berlijn op den frontstrijdersdag de opruiende taal van een bekend generaal tegen den „Erzgauner" op zich hebben laten inwerken.

Zooals bekend, is, eenigen tijd geleden, door een student reeds een aanslag op den oud-minister van financiën gepleegd. Erzberger werd toen licht aan den arm gewond. De wonde had weinig te beteekenen en genas spoedig.

Dezen keer echter was de aanslag te goed beraamd, ontkomen was wel niet mogelijk.

In nationalistische kringen mag men luide instemmen met de algemeene verontwaardiging, het bloed zal blijven kleven aan de nationalistische hetzpers, die in termen waarvan de duidelijkheid niets te wenschen overliet, sinds weken en maanden tot het uit-den-weg-ruimen van Erzberger heeft aangezet.

In centrumskringen is men diep onder den indruk van het gebeurde. Men wist er wel, dat Erzberger, zoodra hij weder op politiek terrein zou verschijnen, een harden strijd te strijden zou hebben maar dat hij vallen zou door moordenaarshand, dat had men zelfs in de meest pessimistische kringen niet verwacht. Het centrum heeft in den verslagene een harer knapste koppen verloren, een man, die vijanden had, vijanden, die zijn politiek talent duchtten en voorzagen dat weldra dit talent zich weer zou doen gelden; om de belastingwetgeving, welke hij als minister van financiën reeds inleidde, door te voeren. Erzberger was wellicht wel de meest gehate man in Duitschland. Wat al laster heeft men over hem uitgestort. Steeds echter vonden de lasteraars hem op zijn qui-vive en van al de lasterpraatjes is nooit iets overgebleven. Erzberger bleef voor den weldenkenden Duitscher de man van eer; al wat lasteraars tegen hem verzonnen, bleek spoedig lage leugen.

Erzberger werd den 20sten September 1875 als zoon van een onderwijzer in Buttenhausen in Wurtemberg geboren. Hij studeerde aan een kweekschool en werd, na zijn examen, onderwijzer. Hij vervulde deze positie slechts twee jaar.

Daarna studeerde hij in Freiburg in het staatsrecht en in de staathuishoudkunde.

Tusschen 1896 en 1903 verbleef hij in Stuttgart als dagbladredacteur.

In 1903 werd hij voor 't eerst tot rijksdagafgevaardigde van de centrumspartij gekozen. Hij vestigde zich te Berlijn, waar hij sindsdien voor de centrumspers werkzaam was en in de centrumsfractie behoorde hij tot den democratischen vleugel.

Gedurende den oorlog nam de invloed van Erzberger voortdurend toe Herhaalde malen reisde hij tot het vervullen van een zending der keizerlijke regeering naar het buitenland. Zijn actie tegen den duikbootoorlog en zijn streven naar een vrede door overeenkomst bezorgden hem heel wat tegenkanting.

De veel besproken rijksdagresolutie van 19 Juli 1917 was in hoofdzaak het werk van Erzberger en zijn grootste succes.

In 1918 werd Erzberger staatssecretaris zonder portefeuille in het kabinet van prins Max von Baden. Zijn optreden als vertegenwoordiger van Duitschland bij de wapenstilstandsonderhandelingen, is bekend. Ook toen de revolutie het kabinet Max von Baden tot aftreden dwong, bleef Erzberger leider van de Duitsche ontwapeningscommissie. Toen te Weimar het eerste republikeinsche kabinet gevormd werd, werd Erzberger minister van financiën.

Bijzonder bekend werd Erzberger door de onderteekening van het vredesverdrag van Versailles, de aanvallen van Helfferich en door het Erzberger-Helfferich-proces, dat met een uiterst matige geldboete eindigde.

Het laatstgenoemde proces was oorzaak, dat Erzberger voorloopig niet meer aan het politieke leven actief kon deelnemen. Hij moest zijn ontslag nemen. De aanvallen op Erzberger waren voor zijn kiezers echter geen beletsel, hem opnieuw als afgevaardigde naar den rijksdag te zenden.

Het was duidelijk, dat nu gebleken is, dat alle aanklachten tegen hem in het zand moesten verloopen, Erzberger spoedig weer in de politiek zou terugkeeren. Om dat te voorkomen, iets, wat niet in het belang was der Duitsch-nationalen, schijnt hij nu vermoord te zijn.

Deze moord op den afgevaardigde is voor den Katholiekendag te Frankfort een treurig feit en het congres zal dan ook wel in het teeken van dezen afschuwelijken aanslag staan.

Het bericht omtrent den moord op Erzberger is te Parijs te laat ontvangen voor de gewone avondedities. Alleen de bladen, die extra-edities geven, vermelden het feit, doch commentaar ontbreekt nog.

Erzberger was een figuur, waarvoor men hier wel belangstelling had. Men zal zich herinneren zijn optreden tijdens den wapenstilstand en ook daarna, dat hier niet bepaald een ongunstigen indruk maakte. Integendeel, in de kringen, die men later om zijn figuur heeft trachten te concentreeren, met het plan hem te discrediteeren, heeft men hier niet veel meer dan politieke manoeuvres gezien. In elk geval zal het feit van den ontijdigen dood van dezen staatsman niet nalaten ook hier indruk te maken.

Te Berlijn was de opwinding over den moord op Erzberger buitengewoon groot. Algemeen was hier de opinie, dat deze moord sinds lang is voorbereid en dat het laf gestook der laatste weken, hetwelk op den nationalistischen frontstrijdersdag in het stadion zijn hoogtepunt bereikte, deze gruweldaad verhaast heeft.

Ook de nationalische pers poogt haar leedwezen te betuigen bij deze misdaad. Maar de andere bladen laken scherp dit huichelen en toonen uitvoerig aan, hoe deze moord logisch aansluit bij de sinds lang door Nationalisten gevoerde campagne.

De „Vorwärts" vindt de ware stemming dezer lieden in een telefonisch gesprek, dat een der „Vorwärts"-lezers ingevolge een gekoppelde telefoonverbinding heeft kunnen afluisteren.

Het gesprek werd gevoerd tusschen generaal-majoor Von Behring en een andere bekende persoonlijkheid. Het ging over den moord.

De generaal zeide, aldus de „Vorwärts": „Daar kunnen wij ons geluk mee wenschen, dat eindelijk dit „Schwein" den dood vond. Ik heb mijn beste flesch wijn uit den kelder doen halen, om daarop te drinken."

De groote massa te Berlijn is vast besloten, aan het drijven der nationalisten en het uitdagend tarten dezer heeren nu beslist een einde te maken. De arbeiders staan gereed, om bij de eerste gelegenheid de beste in te grijpen en deze lieden tot de orde te roepen.

Te Potsdam zou een Tannenbergfeest gevierd worden, natuurlijk ging 't initiatief uit van de Duitsche nationale partij.

De „Freiheit" brengt thans een oproep aan de arbeiders: „Massa, in actie!" heet het. „Een politieke moord heeft in ons land plaats gehad. Duldt niet langer, dat fanatieken hier de wet voorschrijven. Ten einde is ons geduld. Morgen gaat de reactionnaire moordenaarstroep in Potsdam Tannenberg-feesten vieren. Op, ook gij, naar Potsdam! Bedwingt daar de macht der reactionnairen en monarchisten!"

De regeering heeft zeer wijselijk de Tannenbergfeesten en de tegendemonstratie, waartoe de boven-geciteerde oproep uitnoodigde, verboden.

In verband met den moord op Erzberger hebben gezamenlijke vakvereenigingen bij de regeering stappen gedaan, opdat deze onmiddellijk maatregelen treft, om aan de „hetze" der „nationalistisch-bolschewiki" een einde te maken.

Ook de beide socialistische partijen zullen in dien zin bij de regeering ageeren. Algemeen is men in deze kringen van oordeel, dat aan het steeds brutaler optreden der Duitschnationalen slechts een aangesloten front der arbeiders paal en perk kan stellen.

De moord van Erzberger houdt nog voortdurend de Fransche pers bezig. De „Libre parole" zegt nog: „Zie daar hoe wij gewaarschuwd worden omtrent de ware geestesgesteldheid in Duitschland. Wie daar spreekt van vrede wordt als 'n verrader beschouwd en met den dood bedreigd. Het lot van Erzberger is een bedreiging, die drukt op allen die bereid zouden zijn de fureurs van het pan-Germanisme vaarwel te zeggen en een nieuwe politiek in te leiden. Hoe wil men onder zulke omstandigheden, dat Frankrijk niet ongerust en niet wantrouwend blijft? Tegenover een Duitschland, als overgeleverd aan het geweld, is het Frankrijks plicht gewapend te blijven en alle maatregelen te nemen, noodzakelijk voor zijn veiligheid. Zal men dat te Londen eindelijk begrijpen?

De „Matin" betreurt het, daf de wapenstilstand te snel geteekend is, daar Duitschland niet in zijn nederlaag gelooven wil. Poincaré had gelijk, toen hij, na het oordeel te hebben ingewonnen van de presidenten der beide kamers en van verschillende van onze groote militaire chefs, Clemenceau bad, geen vrede te sluiten tenzij op vijandelijk grondgebied. Clemenceau had ongelijk, ongelijk tegenover Frankrijk en tegenover den vrede, toen hij den president van de republiek de keuze liet tusschen een onmiddellijken wapenstilstand en zijn demissie. Duitschland blijft het land van Stinnes en Ludendorff. Men is overtuigd, dat zoo spoedig men bevrijd is van de Erzbergers en de Wirths, men den weg van Duitschlands victorierijke lotsbestemming zal kunnen hernemen.

Moge, zoo zegt het blad, de moord op Erzberger de oogen van Lloyd George en van Wirth doen opengaan.

Uit het BadGriesbach (Baden), waar de moord op Erzberger, gelijk men weet, plaats had, schrijft men dato 26 Aug. nog de volgende bijzonderheden aan *De Maasbode*.

De centrumsafgevaardigde Matthias Erzberger was hier acht dagen geleden in het door de Barmherzige Schwestern vom H. Kreuze geleide Kurhaus afgestapt.

Men zag den heer Erzberger onder de hier vrij talrijke Kurgasten wandelen op de heerlijke landwegen of op de prachtig Tansenwald begroeide hooge bergen, meestal vergezeld van zijn vrouw en jongste dochter en zijn vriend, den centrumsafgevaardigde Diez, advocaat te Constanz.

Hedenmorgen zag ik hem om negen uur in de „Hauskapelle" van het Kurhaus. Na het ontbijt, om kwart over tien uur, ging hij, ofschoon het donker en nevelachtig weer was, met zijn vriend Diez een wandeling maken, om ongeveer half elf, op circa 10 minuten afstands van het Kurhaus, op de chaussée, die naar den hoogen Kniebis voert, werd plotseling op beiden met revolvers geschoten, met het noodlottig gevolg, dat Erzberger, door 12 schoten getroffen, onmiddelijk overleed.

De heer Diez, op wien 5 schoten gelost waren, kon, hoewel zwaar gewond, aan den toevallig hier vertoevenden redacteur van de „Germania" nog mededeelen, dat de schoten waren gelost door twee plotseling uit het bosch gesprongen, elegant gekleede jeugdige personen, die onmiddelijk na den aanslag hun beide slachtoffers van de chaussée naar het bosch gesleept hebben. Een voorbijganger ontdekte de lichamen ongeveer een half uur later.

Geweldig is de opschudding in het overigens zoo stille plaatsje.

De heer Erzberger, zoowel als zijne vrouw, ontvingen in de laatste maand bijna dagelijks dreigbrieven. Erzberger zelf, wiens eenige zoon tijdens den oorlog gesneuveld is, en wiens oudste dochter als Carmelitesse zich in een Hollandsch klooster liet opnemen om beter voor haren vader, wiens leven zij steeds bedreigd achtte, te kunnen bidden, verklaarde steeds op een moordaanslag voorbereid te zijn.

(Vermeld kan hierbij nog worden dat bedoelde dochter enkele maanden geleden haar intrede heeft gedaan in het Carmelitessenklooster te Echt (Limburg). De heer Erzberger bracht haar persoonlijk en zeide bij die gelegenheid aan de Zusters, die indertijd uit Duitschland kwamen en die nu, evenals zoovele Duitsche kloosters in ons land groote armoede hebben, ook den noodigen steun toe. — Red.).

Het lijk van Erzberger heeft men op dezelfde plaats, waar het gevonden werd, gelaten, in afwachting dat de rechter van Instructie uit Offenburg komt, met den medicus voor de lijkschouwing, enz.

DE KATHOLIEKENDAG.
Een rede van Wirth.

Te Frankfort a. M. is de 61ste Duitsche katholiekendag; de eerste sinds 1917 geopend.

Nadat de voorzitter, Servatius, de begroetingstoespraak tot de aanwezigen gericht had, hield rijkskanselier Wirth een rede, waarin hij vooral op eensgezindheid aandrong.

Ik spreek hedenavond tot u, zeide Wirth, wijl ik morgen weer naar Berlijn moet om daar te waken, dat uit de crisissen der laatste dagen geen onheil voor het volk voortvloeit.

De scheidingsgedachte doorwoelt de wereld. De scheiding der geesten, der naties, de scheiding van kerk en staat, En als gevolg van deze idee is het verantwoordelijkheidsgevoel verdwenen, en toch moet dit terugkeeren, als de wereld weer gezond wil worden.

Wij, katholieken, streven naar geen politieke machtspositie, alleen daarnaar, dat ook de katholieken van Duitschland er bij kunnen zijn om het reddingswerk van het vaderland te voltooien.

Daarbij reiken wij de hand aan allen, die ons hierbij willen helpen. De heropbouw heeft plaats, als wij dien willen. Wij moeten onze groote krachten in dienst van het rijk stellen. De eenheid van het rijk en de politieke en economische toekomst te redden, dat moet ons aller streven zijn, ook onder den staats- en maatschappijvorm, waarin wij nu leven.

Het gist in het Duitsche land; een geweldige ontroering woelt door het arbeidende en arbeidskrachtige volk, wijl het werk van den haat dit volk opnieuw opzweept, als wij niet een krachtig gezag, een sterke partij hebben, die vastbesloten is aan die strevingen het hoofd te bieden. Wij willen geen droombeelden najagen. De roode golf uit het Oosten hebben wij overwonnen. Wijl wij rekening houden met het feit van den verloren oorlog, wijl wij bereid zijn aan den heropbouw mede te werken, wijl wij goeden wil getoond hebben, hebben wij een recht tegenover alle volken der wereld te verklaren dat dit Duitsche volk een plaats verdient, een fatsoenlijke plaats in het rijk van de volken dezer aarde.

Wirth bracht dan een groet aan de broeders in het bezette gebied en in Opper-Silezië. Opper-Silezië, zeide hij, is de kardinale kwestie van de eenheid van ons vaderland. Daarom verheffen wij bezwerend onze stem, nu den volkenbond gelegenheid gegeven is de groote idee van het recht te doen triumfeeren. Opper-Silezië zal Duitsch blijven en moet Duitsch blijven. Staan onze grenzen eenmaal vast, dan zullen wij onzen staat in sociaal opzicht vervolmaken.

Ten slotte spoorde Wirth de katholieken aan hun meeningsverschillen in christelijken zin uit te vechten. Waken wij voor de verschrikking, dat de politieke strijd in haat ontaardt, dat de blanke wapenen en de moord overheerschen.

Wirth herdacht vervolgens de groote overledenen der partij, ook Erzberger, zonder diens naam te noemen en spoorde nogmaals aan tot eenheid en eensgezindheid.